

управлява по своята воля, безъ да губи нѣщо и безъ да носи нѣкаква отговорностъ за него“.

Принцъ Албертъ прѣдвидѣлъ тѣй сжщо и австро-германския съюзъ. Въ септемврий 1859 г. той писалъ на брата си, Херцога Саксенъ-Кобурготскій: „Трѣбва да се вразуми Австрия, че съединената, подъ главенството на Прусия, Германия съставлява единственна защита, която Австрия би могла да намѣри противъ своитѣ двама противника“. (Глед. *The life of his Royal Highness the Prince Consort, by Theodere Martin*, Вк. IV). Обаче, трѣбвало да се прибѣгне къмъ битката при Садова, за да приеме Австрия тая программа на принца Алберта, която неотдавна осжществили въ Виена и която той на кратко начѣрталъ прѣди двадесетъ години. Франция, прочее не може да се счита вече за противникъ на Австрия.

— Всѣкий единъ, който се занимава съ источния въпросъ, трѣбва да чете и да повтаря статиитѣ на Сенъ-Маркъ-Жирандена, които той напечаталъ въ *Revue de Deux Mondes* между 1860 и 1862 години. Ето нѣколко откъслека отъ тѣхъ:

„Турцитѣ, живущи въ Европа, не сж производители. Тѣ сж чуждеядно племе, което живѣе исклучително чрѣзъ грабение християнитѣ. Направете грабението невъзможно, или по нѣ затруднително, — и турцитѣ ще се изселятъ и ще отидатъ да измратъ въ друго нѣкое мѣсто. Турската власть въ България или Румелия, по тоя начинъ, ще падне сама по себе, безъ всѣко намѣсване, както вече е станало въ Сърбия и въ Придунавскитѣ княжества“.

— „Въ Америка, благодарение на човѣшкия трудъ, пустинята все се намалява. На истокъ благодарение на грабителството и нехайството на турцитѣ, пустинята все се увеличава“ *).

„Кого искате за власти на Истокъ: турцитѣ или русситѣ?“ Ни еднитѣ, ни другитѣ, но самитѣ народи. — „Но кой ще защитава вашата нова Турция? А кой защитава умирающата Турция? И какъ за Европа е по мжчно да пази люлката, отколкото гробницата?“

*) Глед. № 7 въ Приложенията.